

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน การดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นเป็นไปในลักษณะสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเมื่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์มีจำนวนมากขึ้น จนกลายเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ความขัดแย้งในด้านต่างๆ ระหว่างคนในสังคมย่อมมีมากขึ้นตามมาด้วย จนหลายครั้งความขัดแย้งดังกล่าวทวีความรุนแรงจนกลายเป็นการก่ออาชญากรรมขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นไปด้วยความไม่สงบสุข และเกิดความหวาดกลัวขึ้น มาตรการทางกฎหมายจึงเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะมาตรการในส่วนของกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติห้ามถึงการกระทำต่างๆ ของบุคคลที่เป็นการกระทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น และเป็นการคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมเพื่อให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อยขึ้น โดยกำหนดถึงศีลธรรม จริยธรรมของคนในสังคมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ การกระทำที่เป็นความผิดต่อบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาจึงเป็นการกระทำที่ผิดต่อศีลธรรม เป็นการกระทำความชั่ว ซึ่งคนทั่วไปหรือวิญญูชนทั่วไปมองว่าผู้ซึ่งได้กระทำความชื่อนั้นสมควรต้องได้รับการลงโทษทางอาญา¹ นอกจากนี้ กฎหมายอาญายังได้บัญญัติประเภทและอัตราของการลงโทษสำหรับการกระทำความผิดต่างๆ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันยับยั้งข่มขู่ผู้ที่กระทำความผิด เพื่อให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ซึ่งกฎหมายอาญานี้เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ถูกนำไปใช้ในทุกประเทศทั่วโลก โดยมีความแตกต่างกันตามความเหมาะสมของบริบททางสังคม จารีตและประเพณีของประเทศนั้นๆ โดยการที่จะลงโทษบุคคลใดนั้น ได้มีวิธีการลงโทษอยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการลงโทษว่า เพื่อให้เกิดผลอย่างไร ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษย่อมแตกต่างกันไปตามค่านิยม วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการของสังคมประเทศนั้นๆ เป็นปัจจัยสำคัญ

---

¹ ปิยธิดา บุญพา. (2558). *การบังคับใช้โทษทางอาญา: ศึกษากรณีมาตรการยึดทรัพย์สินใช้แทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 6.

โดยกฎหมายอาญานั้นต้องมีลักษณะที่สำคัญ กล่าวคือ กฎหมายอาญามีลักษณะเป็นกฎหมายมหาชน โดยการกระทำซึ่งเป็นความผิดอาญา และบทลงโทษในทางอาญา เป็นหลักเกณฑ์ซึ่งได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ แม้การกระทำความผิดบางอย่างจะได้กระทำโดยตรงต่อเอกชนให้ได้รับอันตรายเสียหายก็ดี ซึ่งหากการกระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำความผิดอันชั่วร้ายถึงขนาดที่บุคคลทั่วไปเห็นว่าการกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และหากไม่มีการป้องปรามและป้องกันแต่อย่างใด อาจจะส่งผลเสียหายขนานใหญ่ต่อรัฐ เช่น ความผิดต่อความมั่นคงของประเทศ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานลักทรัพย์ของผู้อื่น อาจขยายความรุนแรงไปจนถึงการลักทรัพย์แล้วฆ่าเจ้าทรัพย์ จึงเป็นเหตุให้รัฐต้องเข้ามาเพื่อที่จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้ผู้ใดมาร้องทุกข์กล่าวโทษ ซึ่งเรียกกันว่า ความผิดอันยอมความไม่ได้ ยกเว้นความผิดบางประเภทที่เรียกว่าความผิดอันยอมความได้ เช่น ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีลักษณะประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายบางประการ จึงเป็นความผิดที่รัฐควร จะเข้ามาดำเนินการ ก็ต่อเมื่อเอกชนผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ขึ้นก่อน และการกระทำใดจะถือเป็นความผิดอาญาต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและบทลงโทษโดยชัดแจ้งแล้ว สำหรับการกระทำในภายหน้าไม่มีผลย้อนหลังไปลงโทษการกระทำที่ได้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายบัญญัติความผิดนั้นขึ้น²

สำหรับประเทศไทยก็ได้มีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดหรือห้ามการกระทำของบุคคลในสังคมมิให้กระทำการใดๆ อันเป็นการกระทำขัดต่อกฎหมายอาญาเป็นการละเมิดสิทธิในด้านต่างๆ ของบุคคลอื่น จึงได้มีการตรากฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่า การกระทำใดซึ่งเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย และกำหนดอัตราโทษที่จะใช้ลงโทษบุคคลผู้ฝ่าฝืนไว้อย่างชัดเจน โดยบัญญัติให้บุคคลจักต้องรับโทษตามประมวลอาญาเมื่อปรากฏว่า ผู้นั้นได้กระทำการใดๆ ต่อบุคคลด้วยกัน สิทธิ เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สินของผู้อื่น และการกระทำในขณะนั้นมีกฎหมายวางหลักเกณฑ์ไว้ว่า การกระทำอันเป็นการต้องห้ามนั้นเป็นความผิดอันจะต้องระวางโทษตามบทบัญญัติของกฎหมาย³ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้กำหนดโทษทางอาญาไว้โดยเป็นการเรียงลำดับการลงโทษตามความร้ายแรงจากมากที่สุดไปจนถึงโทษเบาสุด ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษแต่ละประเภทสามารถแบ่งลำดับความร้ายแรงของการลงโทษได้ดังนี้⁴

² จิตติ ดิงศภักดิ์. (2546). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ: จีระวิชาการพิมพ์. หน้า 2-3.

³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 2 วรรคแรก.

⁴ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 18.

1) การลงโทษประหารชีวิต กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย⁵ คือ การลงโทษที่บังคับเอากับชีวิต ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำ ความผิดของผู้กระทำผิดอย่างถาวร และมีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนทั่วไปค่อนข้างสูง

2) โทษจำคุก โทษจำคุกให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขัง ก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุก⁶ เป็นโทษที่เป็นการบังคับต่อเสรีภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดโอกาสของผู้กระทำ ความผิดออกจากสังคมอย่างถาวร และตัดโอกาสของผู้กระทำ ความผิดออกจากสังคมชั่วคราว โดยอาจจัดให้มีการฝึกอาชีพ พัฒนาความรู้ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีผู้สังคม

3) โทษกักขัง เป็นโทษจำกัดเสรีภาพในร่างกายแต่เบากว่าโทษจำคุก ผู้ต้องโทษกักขัง จะถูกกักตัวไว้ในสถานที่กักขังซึ่งมิใช่เรือนจำ โทษกักขังนั้นเป็นโทษที่เปลี่ยนจากการลงโทษจำคุก เป็นกักขัง หากผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลได้พิพากษาให้ผู้ซึ่งได้กระทำอันชั่วร้ายต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน แต่หากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงแก่ศาลว่าผู้รับโทษนั้นเคย ต้องโทษจำคุกในอดีตมาก่อน หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องโทษนั้นเคยได้รับโทษจำคุกในอดีต แล้ว แต่โทษในอดีตนั้นเป็นโทษซึ่งได้กระทำขึ้นอัน ไม่มีเจตนา แต่ผู้นั้นไม่ใช้ความระมัดระวังตาม วิสัยประกอบกับพฤติการณ์ ในภาวะที่วิญญูชนจะพึงใช้ได้ หรือเป็นการกระทำซึ่งเป็นความผิด เล็ก ๆ น้อย ๆ ศาลอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนั้นรับโทษกักขังซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน สามเดือนแทนโทษจำคุกนั้นก็ได้⁷

4) โทษปรับ ผู้ใดต้องโทษปรับ ผู้นั้นจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน คำพิพากษาต่อศาล⁸

5) โทษริบทรัพย์สิน ได้แก่ ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำ ความผิด หรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้ รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด⁹

ซึ่งสำหรับโทษปรับนั้นเป็นการลงโทษซึ่งบังคับกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่บังคับเอากับทรัพย์สินมุ่งประสงค์ที่จะบังคับเอากับบรรดา ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเพื่อทำให้เกิดความเจ็บหลาบ และเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งมิให้เกิด

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 19 วรรคแรก.

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 22 วรรคแรก.

⁷ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 23.

⁸ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 28.

⁹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 33.

การลอกเลียนแบบการกระทำความคิด¹⁰ ซึ่งสำหรับการลงโทษปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 นั้น เกิดขึ้นภายหลังที่ผู้พิพากษาพิจารณามีคำพิพากษาลงโทษปรับหรือลงโทษทั้งจำคุก และปรับจำเลยซึ่งได้ถูกฟ้องดำเนินคดีต่อศาลว่าผู้นั้นได้กระทำความผิด ภายหลังจากที่ศาลได้มี คำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งจำคุกและปรับ หรือลงโทษทั้งจำคุกและปรับ โดยโทษจำคุก นั้นให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ หากปรากฏว่าผู้กระทำความผิดไม่สามารถหาเงินมา ชำระค่าปรับต่อศาลได้ภายในกำหนดเวลาตามหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ว่า ผู้กระทำความผิดทั้งจำคุกและปรับ หรือลงโทษทั้งจำคุกและปรับ โดยโทษ จำคุกนั้นให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ และศาลได้กำหนดระยะเวลาให้ผู้ต้องโทษ ปรับนั้นชำระค่าปรับ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา หากผู้รับโทษนั้นเพิกเฉยหรือไม่ชำระ ค่าปรับตามที่ศาลกำหนดเวลาไว้ ผู้รับโทษนั้นจะต้องถูกดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เอาแก่ ทรัพย์สินของผู้รับโทษนั้น โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับตามคำพิพากษา หรืออาจ ต้องถูกกักขังแทนการชำระค่าปรับ ถ้าศาลเห็นเหตุอันสมควร สงสัยว่า ผู้รับโทษนั้นจะหลีกเลี่ยง ไม่ชำระค่าปรับศาลจะสั่งเรียกกักขังหรือจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับก็ได้¹¹ ประกอบกับมาตรา 29/1 ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดวิธีการบังคับโทษปรับโดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แผลงมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยได้กำหนดให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึด ทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ และขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้รับ แะงจจากศาลหรือพนักงานอัยการ ส่วนการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับกำหนดให้ พนักงานอัยการมีหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อการบังคับคดี¹² ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติ มาตรา 29 และมาตรา 29/1 แล้ว จะเห็นว่ากฎหมายได้บัญญัติกรณีที่ศาลลงโทษปรับจำเลย โดยศาล มิได้พิจารณาถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษา สุขภาพ อาชีพ สภาพความผิด การรู้สึกความผิดของผู้กระทำความผิดประกอบการพิจารณามีคำพิพากษาลงโทษปรับแต่อย่างใด

¹⁰ วิทยาลัยข้าราชการศาลยุติธรรม. (2554). *ปัญหาการยึดทรัพย์ใช้แทนค่าปรับในคดีอาญา*. สถาบันพัฒนาข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม โครงการพัฒนาระบบงานกฎหมาย การฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนานิติกรระดับกลาง”. หน้า 1.

¹¹ สกฤษรัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. (2552). *การบังคับคดีอาญา: ศึกษาการบังคับโทษปรับ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า ๗.

¹² พิชัย นิลทองคำ. *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6 อาญา ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่เลยในคดีอาญา ฉบับสมบูรณ์แก้ไขเพิ่มเติมเป็นปัจจุบัน*. หน้า 588.

อีกทั้งเมื่อศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับผู้กระทำความผิดแล้ว หากผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับศาลจะมีคำสั่งให้กักขังแทนค่าปรับผู้นั้น โดยมีได้มุ่งที่จะดำเนินการบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้นั้น อันเป็นการลงโทษที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องโทษซึ่งมีความร้ายแรงกว่าการบังคับเอากับตัวทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการบังคับตามโทษปรับ และข้ามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติ¹³ โดยแบ่งปัญหาที่ต้องนำมาพิจารณา 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก ปัญหาในการกำหนดอัตราโทษปรับที่มีอัตราค่าปรับแบบตายตัวไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำความผิด เนื่องจากประเทศไทยได้มีการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวที่ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้ภายใต้บทบัญญัติค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด โดยแบ่งออกเป็นกรณีที่กฎหมายได้กำหนดโทษปรับขั้นต่ำไว้และกำหนดโทษปรับขั้นสูงสุดเอาไว้และในกรณีที่กฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษปรับขั้นต่ำไว้แต่ได้กำหนดอัตราโทษปรับขั้นสูงไว้ ในกรณีดังกล่าวศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษปรับโดยพิจารณาจากฐานะของบุคคลและความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ของการกระทำความผิด แต่หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราโทษปรับดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่เสมอภาค กล่าวคือ หากผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษปรับตามคำพิพากษาเป็นบุคคลที่มีฐานะร่ำรวย การลงโทษปรับย่อมไม่อาจมีผลร้ายต่อผู้กระทำความผิดที่มีฐานะร่ำรวยได้แต่กลับกันหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีฐานะยากจน การลงโทษปรับย่อมเป็นผลร้ายต่อบุคคลดังกล่าวได้ ทำให้การบังคับใช้โทษปรับไม่มีความเสมอภาคและยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการลงโทษปรับอย่างแท้จริง

ประการที่สอง ปัญหาการบังคับยึดทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเพื่อใช้แทนค่าปรับ ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษปรับตามคำพิพากษาของศาลต้องชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่ที่ศาลมีคำพิพากษาแต่หากผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษปรับไม่สามารถชำระค่าปรับได้ต้องถูกยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินออกขายทอดตลาดเพื่อนำมาชำระค่าปรับ ซึ่งในกรณีดังกล่าวเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีหน้าที่ในการสอบสวนทรัพย์สินและดำเนินการบังคับคดีดังกล่าว โดยเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการมิได้มีหน้าที่เฉพาะตามกฎหมายในการบังคับคดีตามคำสั่งศาลทำให้การยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้กระทำความผิดออกขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับยังไม่มีความเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

ประการที่สาม ปัญหาการชำระค่าปรับภายหลังที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เนื่องจากการบังคับใช้โทษปรับเป็นการมุ่งบังคับเอาจากผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนเงิน แต่ประมวล

¹³ สกฤตน์ ทิพย์บุญทรัพย์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 11, หน้า ๙.

กฎหมายอาญาได้กำหนดว่าหากผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษปรับตามคำพิพากษาไม่ชำระค่าปรับ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดจะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดหรือถูกกักขังแทนค่าปรับ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญาที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้เพิ่มมาตรการทางเลือกให้แก่ผู้กระทำความผิดโดยการทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นการลงโทษที่มุ่งต่อเสรีภาพของผู้กระทำความผิดทำให้การบังคับใช้ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการลงโทษปรับ ประกอบทั้งในกรณีศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับยังพบปัญหาวิธีการ ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลที่มีความล่าสมัย ทำให้การบังคับโทษปรับไม่มี ประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับเพื่อวิเคราะห์ถึงกรณีของปัญหาดังกล่าวให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและ เป็นไปตามเจตนารมณ์อย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับ โทษปรับในคดีอาญาตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ
2. เพื่อศึกษาถึงกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับในคดีอาญา และ กฎหมายประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการแก้ไข ปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

แม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะได้บัญญัติถึงวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการปรับ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อการลงโทษที่บังคับเอากับทรัพย์สินมุ่งประสงค์ที่จะบังคับเอากับบรรดา ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเพื่อทำให้เกิดความเจ็บปวด และเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งมิให้เกิด การลอกเลียนแบบการกระทำความผิด แต่ทั้งนี้ การบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังมี ปัญหาอยู่หลายประการ กล่าวคือ ปัญหาในการกำหนดอัตราโทษปรับที่มีอัตราค่าปรับแบบตายตัว

ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำความผิด ปัญหาการขาดผู้รับผิดชอบในการบังคับยึดทรัพย์ผู้กระทำความผิดเพื่อใช้แทนค่าปรับ ปัญหาการชำระค่าปรับภายหลังที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา และวิธีการชำระค่าปรับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล ทำให้การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องดังกล่าวยังไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์อย่างแท้จริง

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาโดยครอบคลุมถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565 และกฎหมายของประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาวิจัย และนำไปสู่การสรุปเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก ค้นคว้ารวบรวมจากหนังสือ ตำรา วารสาร กฎหมาย บทความทางวิชาการจากวารสารทางวิชาการต่างๆ หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัย ผลงานการศึกษาวิจัย วิทยานิพนธ์ที่ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาของประเทศไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับโทษปรับในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ
2. ทำให้ทราบถึงกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับในคดีอาญา และกฎหมายของประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการบังคับโทษปรับในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1: ศึกษากรณีคดีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับ